

مقایسه روش PCR مستقیم با روشهای میکروسکوپی و کشت *in vitro* برای

تشخیص لیشمانیوز جلدی

بهمن فولادی*، دکتر ایرج شریفی**، دکتر عادل ابراهیم زاده***، دکتر محمد هاشمی شهری****

حمیدرضا مرادقلی****، افسانه سرابندی نو*****، دکتر اصغر فضائلی****

*دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زابل، دانشکده پزشکی، گروه انگل شناسی

**مرکز تحقیقات لیشمانیا، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان، دانشکده پزشکی، گروه انگل شناسی

***مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی و گرمسیری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان تاریخ دریافت مقاله: ۸۶/۴/۱۷

****مرکز بهداشت شهرستان زاهدان تاریخ پذیرش مقاله: ۸۶/۱۰/۲۶

*****دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان.

چکیده

زمینه و هدف: لیشمانیوز جلدی در ایران دارای کانون های متعددی است و طی دو دهه اخیر رو به فزونی بوده و کانونهای جدیدی را به وجود آورده است. تشخیص این بیماری معمولاً به روش میکروسکوپی صورت می گیرد اما این روش از حساسیت لازم برخوردار نیست و استفاده از روش های دیگری مانند PCR مورد توجه قرار گرفته است. در مطالعه حاضر، کارآیی روش PCR در مقایسه با روش میکروسکوپی و کشت *in vitro* برای تشخیص مستقیم لیشمانیوز جلدی و شناسایی گونه انگل مورد ارزیابی قرار گرفته است.

مواد و روش کار: در این مطالعه از تعداد ۷۳ بیمار مشکوک به لیشمانیوز جلدی از روستاهای میرجاوه در فاصله زمانی زمستان ۱۳۸۴ تا بهار ۱۳۸۵ نمونه برداری از زخم انجام شد و نمونه ها با سه روش میکروسکوپی، PCR و کشت در محیط NNN مورد آزمایش تشخیصی قرار گرفتند. حساسیت و ویژگی روش ها بر اساس ماخذ Wassertheil-Smolle محاسبه گردید.

یافته ها: ۳۸/۴ درصد از نمونه ها با روش میکروسکوپی، ۵۵/۵ درصد با روش PCR و ۶۳/۱۵ درصد با روش کشت NNN مثبت تشخیص داده شدند. با روش PCR مستقیم گونه انگل در همه نمونه ها لیشمانیا ماژور (*Leishmania major*) تعیین شد. حساسیت و ویژگی محاسبه شده در مقایسه با روش کشت، برای روش میکروسکوپی بترتیب ۶۱٪ و ۱۰۰٪ و برای روش PCR ۷۶٪ و ۷۳٪ بدست آمد. حساسیت هر دو روش میکروسکوپی و PCR از روش کشت پائین تر بود اما حساسیت PCR در مقایسه با روش میکروسکوپی بالاتر بود.

نتیجه گیری: با توجه به حساسیت بالاتر روش PCR نسبت به روش میکروسکوپی و قابلیت آن در شناسایی گونه انگل لیشمانیا (همزمان با تشخیص) و همچنین حساسیت چشمگیر روش کشت، پیشنهاد می گردد امکان انجام این دو روش (PCR و کشت) در کنار آزمایش میکروسکوپی حداقل در برخی مراکز تشخیصی فراهم گردد تا در مواردی که نیاز به تشخیص گونه لیشمانیا می باشد و هم در موارد مشکوکی که لام میکروسکوپی منفی می شود مورد استفاده قرار گیرند. (مجله طبیب شرق، دوره نهم، شماره ۳، پائیز ۸۶، ص ۱۸۱ تا ۱۸۹)

کلیدواژه ها: لیشمانیوز جلدی، تشخیص، PCR، *In vitro*

مقدمه

لیشمانیوز جلدی (سالک) یکی از بیماری های شایع پوستی است که در ۸۸ کشور جهان از جمله ایران آندمیک است و حدود ۳۵۰ میلیون نفر در معرض ابتلا به بیماری هستند.^(۱) برای تشخیص بیماری در آزمایشگاه های تشخیص طبی و مراکز تشخیصی خصوصی و دولتی معمولاً از روش مستقیم

(میکروسکوپی) استفاده می گردد. این روش اگر چه ارزان و به راحتی در دسترس می باشد و نیازی به مواد و تجهیزات پیشرفته و حساس ندارد، اما برای تشخیص عامل بیماری در زخمهای جلدی از حساسیت کافی برخوردار نیست. روش کشت *in vitro* از حساسیت نسبتاً بالا و ویژگی مناسبی برخوردار است

توسط Reithinger و همکاران (۲۰۰۳)، PCR حساسیت کمتری نسبت به روش الایزا (ELISA) برای تشخیص لیشمانیا دونوانی داشت^(۱۱).

بخش هایی از DNA لیشمانیا به عنوان مارکرهای تشخیصی و یا تعیین گونه انگل عامل بیماری تاکنون در کشورهای مختلف از جمله ایران مورد استفاده قرار گرفته است. از جمله: DNA رایبوزومی (SSU rRNA)^(۱۲)، توالی های تکراری (repetitive sequences)^(۱۳)، DNA کینتوپلاستی (kDNA)^(۱۴) و ITS-I^(۱۵). تغییرات بازی در مناطقی از اسکانس های DNA کینتوپلاستی در بین گونه های مختلف انگل لیشمانیا شناسایی و از این تغییرات برای طراحی پرایمرهای اختصاصی و وابسته به گونه استفاده شده است. این پرایمرها می توانند ضمن تشخیص مستقیم لیشمانیا از نمونه بیمار، گونه انگل لیشمانیا را نیز هم زمان افتراق دهند. هدف از انجام مطالعه حاضر ارزشیابی روش PCR مستقیم با استفاده از پرایمرهای فوق در مقایسه با روش های میکروسکوپی و کشت NNN برای تشخیص زخم های مشکوک به سالک و شناسایی مستقیم گونه انگل عامل بیماری بود تا بر اساس نتایج بدست آمده بتوان در خصوص جایگزینی روش PCR با روشهای دیگر و یا به عنوان روشی مکمل در باره آن قضاوت نمود.

روش کار

این مطالعه مقایسه ای توصیفی در منطقه میل ۷۲ میرجاوه در فاصله زمانی زمستان ۱۳۸۴ و بهار ۱۳۸۵ انجام شد. حجم نمونه بر اساس اطلاعات موجود برای متغیرهای حساسیت و ویژگی روشهای مستقیم و PCR از ۳۱ نفر تا ۷۸ نفر بدست آمد که بالاترین حجم نمونه در نظر گرفته شد، البته نمونه گیری از تعداد ۵ نفر از بیماران میسر نشد و نهایتاً از تعداد ۷۳ نفر از بیماران دارای زخمهای مشکوک به سالک نمونه برداری شد. تمامی ۷۳ نفر بیمار از افراد ساکن در روستاهای منطقه میل ۷۲ میرجاوه بودند که از روستاهای مختلف و یا از عشایر بصورت بیماریابی شناسایی شدند و یا خود به خانه های بهداشتی و درمانگاهها

اما این روش نیز محدودیتهای خاص خود را دارد از جمله این موارد می توان به عدم امکان دسترسی در همه جا، نیاز به انکوباتور ۲۵ درجه و محیط کشت، احتمال آلودگی های میکروبی و قارچی محیط های کشت و طولانی بودن دوره کشت اشاره کرد. حساسیت روش مستقیم و کشت به گونه انگل و طول دوره زخم سالک بستگی دارد. در بعضی منابع حساسیت ترکیبی این دو روش را بین ۵۰ تا ۷۰ درصد ذکر نموده اند^(۲).

تکنیک PCR در سالهای اخیر هم برای تشخیص و هم برای تعیین گونه لیشمانیا استفاده شده است^(۳-۶). اعتقاد بر این است که PCR برای تشخیص بیماری از حساسیت و ویژگی بالاتری نسبت به روشهای میکروسکوپی و بعضی روش های دیگر برخوردار است. یکی دیگر از مزایای روش PCR بالا بودن سرعت انجام آن نسبت به روش کشت است که زودتر به نتیجه می رسد، اگر چه روش میکروسکوپی سریعتر از PCR انجام می شود. Belli و همکاران (۱۹۹۸) حساسیت و ویژگی ۱۰۰ درصد را برای روش PCR نسبت به روش میکروسکوپی گزارش نمودند^(۷). همچنین Aviles و همکاران (۱۹۹۹) به ترتیب حساسیت و ویژگی ۹۲ درصد و ۱۰۰ درصد را برای PCR در مقابل روش میکروسکوپی با حساسیت ۴۲ درصد، روش هیستولوژی با حساسیت ۳۳ درصد و تشخیص سروولوژیک (IgG) با حساسیت ۲۰ درصد گزارش نمودند^(۸). در بررسی دیگری بر روی تعداد ۱۱۹ نمونه بیوپسی از زخم های پوستی لیشمانیوز آمریکایی توسط Rodrigues و همکاران (۲۰۰۲) نشان داده شد که حساسیت PCR برای تشخیص تحت جنس Viania و تحت جنس Leishmania به ترتیب ۹۵/۴ درصد و ۸۸/۲ درصد و ویژگی آن برای هر دو زیر جنس ۱۰۰ درصد بود^(۹). Gangneux و همکاران (۲۰۰۳) نیز حساسیت و ویژگی بسیار بالایی را با روش PCR نسبت به روش های تشخیص مستقیم و کشت در تشخیص لیشمانیوز گزارش نمودند^(۱۰). نتایج بعضی مطالعات نیز کیفیت بالای روش PCR را با تردید مواجه نموده است. برای مثال در غربالگری سگهای آلوده

برای واکنش PCR نیز از کیت شرکت سیناژن تهران استفاده شد. برای آماده سازی مخلوط واکنش، به ازای هر نمونه مقدار ۲۰ µl مخلوط PCR (PCR mix) و ۱ واحد (۰/۵ µl) Taq پلی مراز و ۵ µl DNA نمونه مورد نظر داخل یک میکروتیوب ۰/۲ میلی لیتری ریخته و ۱ قطره روغن معدنی به هر لوله افزوده و در دستگاه PCR (ترموسایکلر از نوع بیومترای فرانسه) قرار داده می شد. برای اطمینان از صحت انجام PCR، در هر نوبت PCR، یک نمونه کنترل مثبت (از DNA لیشمانیا ماژور موجود در کیت) و یک نمونه منفی (استفاده از آب مقطر بجای DNA) نیز همراه با نمونه ها استفاده می گردید. واکنش PCR نیز با شرایط موجود در راهنمای کیت انجام می گردید.

الکتروفورز و تهیه تصویر از محصول PCR: مقدار ۱۰

میکرولیتر از محصول هر واکنش PCR در ژل آگارز ۲ درصد در بافر TAE ۰/۵ درصد به مدت ۸۰ دقیقه با ولتاژ ۱۰۰ میلی آمپر الکتروفورز گردید. پس از پایان الکتروفورز و رنگ آمیزی ژل با اتیدیوم برماید (۱ mg در ۱۰۰ میلی لیتر بافر TAE) نتیجه در دستگاه ژل گرب با اشعه UV مشاهده و عکسها در فلاپی ذخیره گردید. برای محاسبه اندازه باندهای مشاهده شده در ژل از مارکر Ikb ladder شرکت سیناژن استفاده گردید. مشاهده باندهای ۶۲۰ bp نشاندهنده گونه لیشمانیا ماژور، ۸۰۰ bp معرف گونه لیشمانیا تروپیکا و عدم مشاهده باند به منزله منفی بودن نمونه تلقی می گردد. حساسیت و ویژگی روشها بر اساس مأخذ Wassertheil-Smolle محاسبه گردید.^(۱۶)

نمونه برداری از بیماران با کسب رضایت آنان و مطابق روش معمول یک بار انجام گردید. نتایج آزمایش نمونه بیماران جهت پیگیری و درمان به آنها اعلام گردید، ضمناً در تجزیه و تحلیل داده ها و گزارش نتایج نامی از بیماران ثبت نگردید.

یافته ها

از مجموع ۷۳ بیمار ۳۰ نفر مذکر و ۴۳ نفر مونث بین سنین ۲ ماه تا ۵۸ سال بودند و میانگین سنی آنان ۱۴/۶ سال بود. ۵۳ نفر

مراجعه کرده بودند. نمونه ها با خراش دادن کناره های متورم زخم پس از ضد عفونی کردن، تهیه و در سه بخش، کشت NNN، PCR مستقیم و گسترش میکروسکوپی، مورد استفاده قرار گرفتند.

کشت *in vitro* (در محیط NNN): بخشی از نمونه تهیه

شده از زخم مستقیماً و در کنار شعله در فاز مایع محیط NNN وارد لوله می شد. لوله ها به انکوباتور ۲۵°C منتقل گردید و پس از آن بررسی میکروسکوپی محیط های کشت هر ۲-۳ روز یکبار با مشاهده یک قطره از محیط مایع کشت با درشتنمایی ۴۰× انجام می گردید و به محض مشاهده اشکال پروماستیگوت لیشمانیا، ۲ تا ۳ قطره از مایع روئی محیط کشت به محیط کشت جدید پاساژ داده می شد. جهت از بین بردن آلودگی میکروبی محیط کشت جنتامایسین به میزان ۱۰۰-۵۰ µg/ml استفاده می شد.

آزمایش میکروسکوپی: از هر نمونه بیمار دو لام مستقیم

تهیه و پس از فیکس کردن گسترشها با متانول، به روش گیمسا رنگ آمیزی گردیده و با عدسی روغنی مورد مشاهده دقیق میکروسکوپی قرار می گرفت. حداقل ۱۰۰ میدان میکروسکوپی از هر گسترش از قسمت های مختلف مشاهده می گردید.

استخراج DNA و انجام PCR: بخش دیگری از

نمونه ها به لوله های حاوی محلول بافر PBS استریل جهت آزمایش PCR مستقیم منتقل می گردید و برای آماده سازی نمونه به منظور استخراج DNA، نمونه ها پس از سانتریفوژ و شستشو با بافر استریل رسوب گیری می شد و تمامی رسوبها شماره گذاری و تا زمان استفاده در فریزر ۲۰°C- نگهداری می گردید. برای استخراج DNA، کیت DNG-plus از شرکت سیناژن تهران تهیه و مطابق دستورالعمل مورد استفاده قرار گرفت. DNA حاصل برای تشخیص و تعیین گونه انگل لیشمانیا مورد استفاده قرار می گرفت.

بحث

اين مطالعه نشان داد كه حساسيت هر دو روش ميكروسكوپي و PCR از روش كشت پائين تر است اما روش PCR از نظر حساسيت نسبت به روش ميكروسكوپي برتري دارد. بعلاوه اينكه مزيت شناسايي گونه انگل نيز اختصاص به روش PCR دارد. گونه انگل قبل از اين منطقه شناسايي نشده بود و نظرات اغلب بر اساس علائم باليني بود كه مواردی را بعنوان سالك شهري و بخشي را بعنوان سالك روستايي معرفي مي كردند. گونه انگل شناسايي شده با روش PCR ليشمانيا ماژور (*Leishmania major*) تشخيص داده شد و اين خود دليلي است بر اينكه بيماري در اين منطقه از نوع روستايي است. ارزشيابي و مقايسه روشهاي تشخيصي ليشمانيوز از اهميت ويژه اي برخوردار است و تصميم گيري در خصوص اينكه چه روشي براي چه هدفی توصیه گردد هنوز نيازمند اطلاعات دقيق پژوهشي مي باشد. در اين مطالعه سه روش PCR، ميكروسكوپي و كشت از نظر تشخيصي مورد مقايسه قرار گرفتند.

پائين ترين حساسيت (۶۱٪) براي روش ميكروسكوپي بدست آمد. اگرچه ويژگي روش ميكروسكوپي در مطالعه حاضر ۱۰۰ درصد بود اما با توجه به پائين بودن حساسيت آن، اين روش براي تشخيص بيماري ليشمانيوز از اعتماد كافي برخوردار نيست. ساير مطالعات نيز حساسيت پائيني را براي اين روش گزارش نمودند، بعنوان مثال در مطالعه Aviles و همكاران^(۸)، حساسيت ميكروسكوپي ۴۲ درصد بود. در مطالعه اي در ترقيه، Culha و همكاران تعداد ۲۵ نمونه را مورد مقايسه قرار دادند كه با روش ميكروسكوپي ۶۸ درصد از آنها تشخيص داده شد و در مقايسه با مطالعه حاضر حساسيت بالاتري را نشان داد، البته به نظر مي رسد تعداد نمونه در مطالعه فوق (۲۵ مورد) جهت مقايسه تحليلي كافي نيست و از طرفي، بيماران مورد مطالعه آنها به ليشمانيوز جلدي نوع شهري مبتلا بودند كه عامل آن ليشمانيا تروپيكا است و اين گونه از انگل معمولاً به ميزان

از اين بيماران يراني و ۲۰ نفر غير يراني (افغان) بودند. نتايج آزمايش ميكروسكوپي در ۲۸ مورد از ۷۳ بيمار (۳۸/۴٪) و نتايج كشت نمونه ها در محيط NNN در ۴۶ مورد (۶۳/۱۵٪) مثبت شد. آزمايش PCR بر روي ۶۳ نمونه از نمونه هاي فوق انجام گرديد كه ۳۵ مورد (۵۵/۵٪) مثبت گرديد. PCR مستقيم روي ۱۰ نمونه ديگر به دليل عدم تهيه نمونه آنها براي PCR مستقيم انجام نشد. به منظور مقايسه اين ۳ روش در تشخيص بيماري ليشمانيوز، روش كشت NNN بعنوان استاندارد طلايي (Gold standard) در نظر گرفته شد^(۱۷) و دو روش ديگر نسبت به اين روش مورد سنجش قرار گرفت. حساسيت و ويژگي با حدود اطمينان ۹۵٪، براي روش ميكروسكوپي بترتيب (۶۱±۰/۱۴٪) و (۱۰۰±۰/۰۶٪) بدست آمد (جدول ۱)

جدول شماره ۱: مقايسه آزمايش ميكروسكوپي با روش كشت براي تشخيص ليشمانيوز جلدي در ميرجاوه، ۱۳۸۴

كشت (NNN)				ميكروسكوپي
جمع	منفي	مثبت		
۲۸	۰ (b)	۲۸ (a)	مثبت	
۴۵	۲۷ (d)	۱۸ (c)	منفي	
۷۳	۲۷	۴۶	جمع	

$$\text{Sensitivity (Se)} = a \div (a+c) = 28 \div (28+18) = 76.1 \pm 0.14$$

$$\text{Specificity (Sp)} = d \div (b+d) = 27 \div (0+27) = 100 \pm 0.06$$

ارزش اخباري مثبت و ارزش اخباري منفي نيز براي اين روش بترتيب ۱ و ۰/۶ حاصل شد. در مورد روش PCR حساسيت و ويژگي بترتيب برابر (۷۶±۰/۱۶٪) و (۷۳±۰/۱۹٪) و ارزش اخباري مثبت و منفي بترتيب ۸۰٪ و ۶۸٪ محاسبه گرديد. (جدول شماره ۲)

جدول شماره ۲: مقايسه روش PCR با روش كشت براي تشخيص ليشمانيوز جلدي در ميرجاوه، (۱۳۸۴)

كشت (NNN)				PCR
جمع	منفي	مثبت		
۳۵	۷	۲۸	مثبت	
۲۸	۱۹	۹	منفي	
۶۳	۲۶	۳۷	جمع	

$$\text{Se} = 28 \div (28+9) = 76 \pm 0.17$$

$$\text{Sp} = 19 \div (7+19) = 73 \pm 0.19$$

آزمایشات در مطالعات مختلف باشد. دلیل سوم این است که تفاوت در روش های خالص سازی DNA^(۲۲) و همچنین نوع ژن یا قطعه DNA مورد هدف که در مطالعات مختلف استفاده می شوند نیز می تواند از عوامل موثر بر نتایج از جمله حساسیت و ویژگی روش ها باشد.

به نظر می رسد حساسیت و ویژگی مطالعه حاضر برای PCR پائین تر از حد انتظار باشد. دلیل آن می تواند برخی از موارد فوق باشد. شاید یک دلیل آن استفاده از نوع کیت مورد استفاده (DNG-plus) برای استحصال DNA از نمونه های مستقیم در این مطالعه باشد. لذا مقایسه روش کیت مزبور با سایر روش های استحصال DNA بخصوص روش فنل - کلروفرم خالی از فایده نیست. البته این بحث در مقایسه با بعضی مطالعاتی که قبلاً اشاره شد مطرح می گردد ولی مسلم اینست که بر اساس نتایج این مطالعه روش PCR نسبت به روش میکروسکوپی از حساسیت بسیار بالاتری برخوردار است. از طرف دیگر با استفاده از پرایمرهای اختصاصی می توان همزمان علاوه بر تشخیص بیماری سالک، گونه انگل عامل بیماری و در نتیجه نوع سالک را نیز شناسایی نمود.

بد نیست به این موضوع نیز اشاره گردد که اگر چه تاکنون روش کشت *in vitro* (در محیط NNN) در مطالعات مختلف از جمله مطالعه حاضر بعنوان استاندارد طلایی مورد استفاده قرار گرفته است، با این حال بعضی اعتقاد دارند که حساسیت و ویژگی روش PCR بالاتر از روش کشت است و برتری آن در حال محرز شدن است، به گونه ای که ممکن است بتدریج جای روش کشت را بعنوان استاندارد طلایی بگیرد^(۲۳). هر چند مطالعاتی نیز حاکی از این است که PCR به تنهایی نمی تواند استاندارد طلایی برای تشخیص باشد^(۲۴).

علیرغم نتایج بسیار با ارزش حاصل از کاربرد روش های مولکولی برای تشخیص لیشرمانیوز، باید اذعان نمود که هیچ یک از روش های تشخیصی دیگر از جمله PCR و کشت به

فراوانتری در زخم نسبت به لیشرمانیا ماژور (عامل نوع روستایی) وجود دارد.^(۱۸) برای روش PCR در مطالعه حاضر حساسیت و ویژگی بترتیب ۷۶٪ و ۷۳٪ نسبت به روش کشت *in vitro* بدست آمد. در مطالعات دیگر نتایج مشابه یا با کمی تفاوت ارائه شده و گاهی حساسیت و ویژگی بالاتری را نیز گزارش نموده اند.^(۳-۱۰) Oliveira و همکاران (۲۰۰۵)^(۱۹) در یک ارزشیابی PCR برای تشخیص لیشرمانیوز مخاطی ۳۴ مورد از ۳۵ مورد (۹۱/۹۷٪) را تشخیص دادند. Al-Javabreh و همکاران (۲۰۰۶) با استفاده از قطعه ITS1 از DNA رایبوزومی، حساسیت ۸۷ درصد و ویژگی ۱۰۰ درصد برای روش PCR خود گزارش نمودند^(۲۰). همچنین Marques و همکاران (۲۰۰۶)^(۲۱) در مطالعه مقایسه روش PCR (قطعه ثابت از kDNA) با روش میکروسکوپی و تست جلدی مونته نگرو (Montenegro skin test) برای تشخیص لیشرمانیوز جلدی آمریکایی، دریافتند که روش PCR می تواند بعنوان روشی جایگزین برای تشخیص این نوع بیماری بخصوص برای مواردی که با تست جلدی و مونته نگر و منفی تشخیص داده می شوند بکار رود.

البته ذکر این نکته لازم است که شاید مقایسه نتایج بدست آمده با نتایج مطالعات دیگران به دلایلی در همه موارد از دقت و استدلال کافی برخوردار نباشد اول اینکه در بعضی مطالعات نوع بیماری در منطقه آندمیک مورد مطالعه از نوع لیشرمانیوز جلدی شهری و در بعضی مطالعات از نوع روستایی است و اصولاً تعداد انگل (لیشرمانیا تروپیکا) در زخم های نوع شهری بیشتر از تعداد انگل (لیشرمانیا ماژور) در زخم های نوع روستایی است.^(۱) دوم اینکه تعداد انگل موجود در زخم لیشرمانیوز معمولاً با پیشرفت دوره زخم کاهش پیدا می کند^(۷)، بنابراین این مسئله که در زمان نمونه برداری زخمها در چه مرحله ای قرار داشته اند محل سوال است و فراوانی انگل در نمونه برداشت شده در بیماران متفاوت است و این نیز می تواند منشأ تفاوت در نتایج

گردیده است. ضمناً، نویسندگان بر خود لازم می دانند که از همکاری صمیمانه مسئولین مرکز بهداشت استان سیستان و بلوچستان و مرکز بهداشت شهرستان زاهدان تشکر نمایند. همچنین از کلیه کارکنان مراکز و خانه های بهداشت شهر و روستاهای میرجاوه بالاخص آقایان فیض محمد شنبه زهی، احمد کردی، کیومرث ریگی، امان... ریگی، محمد فیروزی و خانم مهناز نارویی و همچنین مردم عزیز روستاهای منطقه بخصوص روستاهای میل ۷۲ به واسطه همکاریشان صمیمانه قدردانی و تشکر می گردد.

ارزانی و سادگی روش میکروسکوپی نیست. بر اساس نتایج بدست آمده در این مطالعه، این نکته تأکید می گردد که برای هر گونه تصمیم گیری بخصوص درمان بیماران، به پاسخهای منفی گسترش میکروسکوپی نمی توان اکتفا نمود و لذا در مراکزی که موارد زیادی برای تشخیص، درمان و پیگیری سالک مراجعه می نمایند، راه اندازی روش PCR و همچنین روش کشت NNN بعنوان روشهای مکمل بالاخص برای گسترش های منفی و همچنین برای تعیین گونه انگل (که از امتیازات روش PCR اختصاصی بکار رفته در این مطالعه است) قابل توجه می باشد.

سپاسگزاری

هزینه انجام این مطالعه توسط دانشگاههای علوم پزشکی زاهدان و کرمان در قالب طرح تحقیقاتی بین دانشگاهی تأمین

References

1. WHO. The leishmaniasis and Leishmania/HIV co-infections. WHO, Fact sheet N 116, 2000. Available from <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs116/en/print.html>.
2. Mandell GL, Bennett JE, Dolin. Principles and practice of infectious diseases. 5th ed. Churchill Livingstone, 2000; 2838-2839.
3. Noyes HA, Reyburn H, Bailey JW, et al. A nested-PCR-based schizodeme method for identifying Leishmania kinetoplast minicircle classes directly from clinical samples and its application to the study of the epidemiology of Leishmania tropica in Pakistan. J Clin Microbiol 1998; 36(10):2877-2881
4. Mahboudi F, Abolhassan M, Yaran M, et al. Identification and differentiation of Iranian Leishmania species by PCR amplification of kDNA. Scand J Infect Dis 2001; 33(8):596-598.
5. Safaei A, Motazedian MH, Vasei M. Polymerase chain reaction for diagnosis of cutaneous leishmaniasis in histologically positive, suspicious and negative skin biopsies. Dermatology 2002; 205(1):18-24.
6. Rodriguez-Bonfante C, Bonfante-Garrido R, Grimaldi G Jr, et al. Genotypically distinct Leishmania colombiensis isolates from Venezuela cause both cutaneous and visceral leishmaniasis in humans. Infect Genet Evol. 2003; 3(2):119-124.

7. Belli A, Rodriguez B, Aviles H, et al. Simplified polymerase chain reaction detection of new world *Leishmania* in clinical specimens of cutaneous leishmaniasis. *Am J Trop Med Hyg* 1998; 58(1):102-109.
8. Aviles H, Belli A, Armijos R, et al. PCR detection and identification of *Leishmania* parasites in clinical specimens in Ecuador: a comparison with classical diagnostic methods. *J Parasitol* 1999; 85(2):181-187.
9. Rodrigues EH, Felinto de Brito ME, Mendonca MG, et al. Evaluation of PCR for diagnosis of american cutaneous leishmaniasis in an area of endemicity in northeastern Brazil. *J Clin Microbiol* 2002; 40 (10) :3572-3576.
10. Gangneux JP, Menotti J, Lorenzo F, et al. Prospective value of PCR amplification and sequencing for diagnosis and typing of old world *Leishmania* infections in an area of nonendemicity. *J Clin Microbiol* 2003; 41(4):1419-1422.
11. Reithinger R, Espinoza JC, Courtenay O, et al. Evaluation of PCR as a diagnostic mass-screening tool to detect *Leishmania* (*Viannia*) spp. in domestic dogs (*Canis familiaris*). *J Clin Microbiol* 2003; 41(4):1486-1493.
12. Van Eys GJ, Schoone GJ, Kroon NC, et al. Sequence analysis of small subunit ribosomal RNA genes and its use for detection and identification of *Leishmania* parasites. *Mol Biochem Parasitol* 1992; 51:133-142.
13. Alvar J, Molina R, San Andres M, et al. Canine leishmaniasis clinical, parasitological, and entomological follow-up after chemotherapy. *Ann Trop Med Parasitol* 1994; 88:371-378.
14. Rodgers MR, Popper SJ, Wirth DF. Amplification of kinetoplast DNA as a tool in the detection and diagnosis of *Leishmania*. *Exp Parasitol* 1990; 71(3):267-275.
15. Schonian G, Nasereddin A, Dinse N, et al. PCR diagnosis and characterization of *Leishmania* in local and imported clinical samples. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2003; 47(1):349-358.
16. Wassertheil-Smoller S. Biostatistics and epidemiology, a primer for health and biomedical professionals, 3rd ed. Springer, 2003; 129-132.
17. Romero GA, Guerra MV, Paes MG, et al. Sensitivity of the polymerase chain reaction for the diagnosis of cutaneous leishmaniasis due to *Leishmania* (*Viannia*) *guyanensis*. *Acta Trop* 2001; 79(3):225-259.

18. Culha G, Uzun S, Ozcan K, et al. Comparison of conventional and polymerase chain reaction diagnostic techniques for leishmaniasis in the endemic region of Adana, Turkey. *Int J Dermatol* 2006; 45(5):569-572.
19. Oliveira JG, Novais FO, de Oliveira CI, et al. Polymerase chain reaction (PCR) is highly sensitive for diagnosis of mucosal leishmaniasis. *Acta Trop* 2005; 94:55-59.
20. Al-Jawabreh A, Schoenian G, Hamarsheh O, et al. Clinical diagnosis of cutaneous leishmaniasis: a comparison study between standardized graded direct microscopy and ITS1-PCR of Giemsa-stained smears. *Acta Trop* 2006; 99(1):55-61.
21. Marques MJ, Volpini AC, Machado-Coelho GL, et al. Comparison of polymerase chain reaction with other laboratory methods for the diagnosis of American cutaneous leishmaniasis: diagnosis of cutaneous leishmaniasis by polymerase chain reaction. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2006; 54(1):37-43.
22. Reithinger R, Lambson BE, Barker DC, et al. Use of PCR to detect *Leishmania* (*Viannia*) spp. in dog blood and bone marrow. *J. Clin Microbiol* 2000; 38(2):748-51. Erratum in: *J Clin Microbiol* 2000; 38(8):3141.
23. Vega-Lopez F. Diagnosis of cutaneous leishmaniasis. *Curr Opin Infect Dis* 2003; 16(2):97-101.
24. Reithinger R, Davies CR. American cutaneous leishmaniasis in domestic dogs: an example of the use of the polymerase chain reaction for mass screening in epidemiological studies. *Trans R Soc Trop Med Hyg* 2002; 96 Suppl 1: 123-126.

Evaluation of a direct PCR in comparison with routine microscopy and In vitro culture for diagnosis of cutaneous leishmaniasis.

Fouladi B, MSc*; Sharifi I, PhD**; Hashemi Shahri M, MD***; Moradgholi HR, BSc****; Sarabandi-No A, MSc*****; Ebrahimzadeh A, PhD***; Fazaeli A, PhD***.

Background: Cutaneous leishmaniasis (CL) is highly prevalent in several provinces of Iran, having increased during the recent decades. The diagnosis of CL in most of clinical laboratories is usually performed using routine microscopy. However, this method is not sensitive enough, and the assessment and utilization of other methods, including a variety of PCR techniques, have been taken to consideration. In the present study, a direct PCR, based on kDNA primers, in comparison with the microscopic examination and in vitro NNN culture was evaluated for the detection of CL.

Materials & Methods: The scrapings were taken from 73 patients from Mirjaveh, Sistan & Baluchestan province, and subjected to the comparative diagnoses.

Results: The results showed that 38.4%, 55.5% and 63.2% of the specimens were positive by microscopy, PCR and NNN culture, respectively. The parasite species were also characterized by the current PCR. Separate comparisons of both microscopy and PCR methods with NNN culture, showed that the sensitivity of the PCR (76%) is higher than that of microscopy (61%). The calculated specificity, however, was 100% for microscopy and 73% for PCR.

Conclusion: In addition to the higher sensitivity, this particular PCR, which uses species-specific primers, has a major advantage of identification of *Leishmania* species at the same time. It is, therefore, concluded that this PCR technique can be a suitable complement to the routine microscopic examination for diagnosis and identification of the parasite species from suspected leishmaniasis.

KEY WORDS: Cutaneous leishmaniasis, PCR, Detection.

* Dept of Parasitology, Faculty of Medicine, Zabol University of Medical Sciences and Health Services Zabol, Iran.

** Kerman Research Center for Leishmaniasis, Kerman University of Medical Sciences and Health Services Kerman, Iran

***Zahedan Research Center for Infectious Diseases and Tropical Medicine, Zahedan University of Medical Sciences and Health Services Zahedan, Iran.

****Zahedan Center for Health Services

*****Zahedan Islamic Azad University